

PAŃSTWOWA JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA
„POLSKIE RADIO I TELEWIZJA”
OŚRODEK BADANIA OPINII PUBLICZNEJ

00-950 Warszawa, skr. pocztowa 46, tel. 47 87 91, 47 87 92

Nr 10/552

marzec 1990 r.

Komunikat z badań

OPINIE O ZJEDNOCZENIU NIEMIEC
I WYCOFANIU WOJSK RADZIECKICH Z POLSKI

W dniach 5-6 marca^{x/} 1990 roku Ośrodek Badania Opinii Publicznej przeprowadził na reprezentatywnej próbie ogółu dorosłej ludności Polski sondaż opinii o problemie zjednoczenia Niemiec i o wycofaniu wojsk radzieckich stacjonujących na terytorium Polski.

Wyniki sondażu wskazują, że nastąpił wyraźny wzrost obaw związanych ze zjednoczeniem Niemiec. W sprawie wycofania wojsk radzieckich z Polski przeważa pogląd, że termin tego wycofania powinien być uzależniony od rozwoju sytuacji w Niemczech.

Opinie o zjednoczeniu Niemiec

W omawianym sondażu powtórzone zostały zadawane już wcześniej pytania dotyczące ewentualnego zjednoczenia NRD i RFN. Nizej przedstawiono zestawienie odpowiedzi, jakie w dotychczasowych badaniach uzyskano na pytanie: "Czy państwa niemieckie powinny być zjednoczone?"

	dane w %		
	1987	1989	1990
	październik	listopad	marzec
- zdecydowanie tak	9	15	14
- raczej tak	20 > 29	32 > 47	34 > 48
- raczej nie	29	20	26
- zdecydowanie nie	18 > 47	12 > 32	13 > 39
- trudno powiedzieć	24	21	13

^{x/} Sondaż przeprowadzono w okresie, w którym Republika Federalna Niemiec kwestionowała prawo Polski do uczestniczenia w konferencji "2+4".

O ile dwa i pół roku temu przeważały opinie przeciwne zjednoczeniu Niemiec to w ubiegłym roku dominował już dość wyraźnie pogląd, że do zjednoczenia dojść powinno.

Obecnie, podobnie jak w ubiegłym roku, blisko połowa ogółu badanych akceptuje zjednoczenie NRD i RFN, równocześnie jednak w istotny sposób zmalał odsetek osób powstrzymujących się od zajęcia opinii w tej kwestii, a wzrósł odsetek przeciwników zjednoczenia /stanowią oni blisko 2/5 ogółu/, co powoduje, że Polska opinia publiczna jest obecnie w kwestii zjednoczenia Niemiec bardziej podzielona niż była jesienią ubiegłego roku.

Zmiana nastawienia Polaków wobec zjednoczenia Niemiec jeszcze wyraźniej uwidacznia się w rozkładzie odpowiedzi na pytanie: "Czy zjednoczenie NRD i RFN byłoby korzystne dla Polski?"

	dane w %		
	1987 październik	1989 listopad	1990 marzec
- zdecydowanie tak	3	4	2
- raczej tak	15 > 13	21 > 25	11 > 13
- raczej nie	32	30	42
- zdecydowanie nie	27 > 59	15 > 45	25 > 67
- trudno powiedzieć	23	30	20

W dotychczasowych badaniach zawsze przeważał pogląd, że zjednoczenie Niemiec miałyby dla Polski przede wszystkim konsekwencje negatywne. Obecnie obawa ta jest nie tylko zdecydowanie silniejsza niż w ubiegłym roku, ale także nawet większa niż odczuwana dwa i pół roku temu.

W omawianym sondażu spytano się także wprost: "Czy zjednoczone Niemcy będą stanowiły zagrożenie dla polskich granic?", otrzymując następujące odpowiedzi:

	dane w %
- zdecydowanie tak	28
- raczej tak	41 > 69
- raczej nie	15
- zdecydowanie nie	2 > 17
- trudno powiedzieć	14

Znaczna większość badanych obawia się, że zjednoczone Niemcy wysuną wobec Polski żądania terytorialne. Obawa ta przeważa we wszystkich kategoriach społeczno-demograficznych. Przeprowadzone analizy wykazały, że respondenci zamieszkujący obecnie ziemię, które

przed II wojną światową należały do Niemiec, nie obawiają się zjednoczenia NRD i RFN w większym stopniu niż inni.

Opinie o wycofaniu wojsk radzieckich

W trakcie przygotowywania sondażu znane już było oficjalne stanowisko rządu polskiego, uzależniające termin wycofania wojsk radzieckich z Polski od rozwoju sytuacji w Niemczech. Badając opinie o tym czy wojska radzieckie powinny pozostać, czy też powinny być wycofane, dano badanym trzy możliwości do wyboru i otrzymano następujący rozkład odpowiedzi:

- tak, powinny być wycofane jak najszybciej, bez względu na rozwój sytuacji w Niemczech	23%
- tak, powinny być wycofane, ale termin wycofania musi być uzależniony od rozwoju sytuacji w Niemczech	47%
- nie, powinny jeszcze pozostać	23%
- trudno powiedzieć	7%

Wyraźnie dominują wśród badanych zwolennicy opcji umiarkowanej - opowiadający się za wycofaniem wojsk radzieckich, ale dopiero wtedy, kiedy umożliwi to rozwój sytuacji w Niemczech. Zwolennicy tej opcji stanowią blisko połowę wśród ogółu badanych. Dwie pozostałe, wyraźnie przeciwstawne opcje - za natychmiastowym wycofaniem i za pozostaniem wojsk radzieckich - mają znacznie mniej zwolenników, za każdą z nich opowiada się mniej niż 1/4 ogółu badanych.

Opinie o wycofaniu wojsk radzieckich w istotny sposób związane są z opiniami o ewentualnym zagrożeniu polskich granic ze strony zjednoczonych Niemiec.

dane w %

Wśród osób przekonanych, że zjednoczone Niemcy:	Opowiada się za tym, aby wojska radzieckie:		
	jak najszybciej zostały wycofane	zostały wycofane, ale termin wycofania był uzależniony od rozwoju sytuacji w Niemczech	jeszcze pozostały
- będą stanowić zagrożenie dla polskich granic	20	49	26
- nie będą stanowić zagrożenia	35	41	17

Wśród nie obawiających się niemieckiego zagrożenia, wyraźnie więcej respondentów /ponad 1/3/ opowiada się za jak najszybszym wycofaniem, niż wśród przewidujących takie zagrożenie /tylko 1/5/. Zwraca jednak uwagę, że nawet wśród nie obawiających się zagrożenia ze strony zjednoczonych Niemiec, przeważają zwolennicy oddalenia w czasie wycofania wojsk radzieckich.